

Käesolev tekst on üksnes dokumenteerimisvahend ning sel ei ole mingit õiguslikku mõju. Liidu institutsioonid ei vastuta selle teksti sisu eest. Asjakohaste õigusaktide autentsete versioonid, sealhulgas nende preambulid, on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas ning on kättesaadavad EUR-Lexi veebisaidil. Need ametlikud tekstid on vahetult kättesaadavad käesolevasse dokumenti lisatud linkide kaudu

► **B** EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 654/2014,

15. mai 2014,

milles käsitletakse liidu õiguste rakendamist rahvusvaheliste kaubanduseeskirjade kohaldamisel ja jõustamisel ning millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 3286/94, millega kehtestatakse ühenduse meetmed ühise kaubanduspoliitika vallas, et tagada rahvusvahelistest kaubanduseeskirjadest, eeskätt Maailma Kaubandusorganisatsiooni egiidi all kehtestatud eeskirjadest tulenevate ühenduse õiguste kasutamine

(ELT L 189, 27.6.2014, lk 50)

Muudetud:

Euroopa Liidu Teataja

		nr	lehekülg	kuupäev
► <u>M1</u>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2015/1843, 6. oktoober 2015	L 272	1	16.10.2015

Parandatud:

► **C1** Parandus, ELT L 243, 18.9.2015, lk 14 (654/2014)

▼B**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL)
nr 654/2014,**

15. mai 2014,

milles käsitletakse liidu õiguste rakendamist rahvusvaheliste kaubanduseeskirjade kohaldamisel ja jõustamisel ning millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 3286/94, millega kehtestatakse ühenduse meetmed ühise kaubanduspoliitika vallas, et tagada rahvusvahelistest kaubanduseeskirjadest, eeskätt Maailma Kaubandusorganisatsiooni egiidi all kehtestatud eeskirjadest tulenevate ühenduse õiguste kasutamine

*Artikkel 1***Reguleerimisese**

Käesolevas määruses sätestatakse eeskirjad ja menetlused, millega tagatakse, et liit teostab tõhusalt ja õigeaegselt oma õigusi rahvusvahelistest kaubanduskokkulepetest tulenevate kontsessioonide või muude kohustuste peatamisel või tühistamisel eesmärgiga:

- a) reageerida olukorras, kus kolmas riik on rahvusvahelisi kaubanduseeskirju rikkudes kahjustanud liidu huve, ja saavutada seejuures rahuldav lahendus, mis taastab liidu ettevõtjate saadava kasu;
- b) tasakaalustada kontsessioone või muid kohustusi liidu ja kolmandate riikide vahelistes kaubandussuhetes olukorras, kus liidust pärit toodete suhtes kehtivaid nõudeid on muudetud nii, et see kahjustab liidu huve.

*Artikkel 2***Mõisted**

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „riik” – mistahes riik või omaette tolliterritoorium;
- b) „kontsessioonid või muud kohustused” – soodustariifid või mistahes muud hüvitised, mida liit on kohustunud rahvusvahelise kaubanduskokkuleppe alusel kohaldama kaubavahetuses kolmanda riigiga, kes osaleb selles kokkuleppes;
- c) „olematuks muutmise või vähendamise määr” – tase, mil määral on kahjustada saanud kasu, mida liit võiks saada rahvusvahelise kaubanduskokkuleppe alusel. Kui asjakohases kokkuleppes ei ole teisiti sätestatud, siis hõlmab see mistahes kahjulikku majanduslikku mõju, mis tuleneb kolmanda riigi meetmest;
- d) „kohustuslik hinnatrahv” – riigihankemenetluse raames lepingut sõlmiva avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija kohustus (välja arvatud teatavatel erandjuhtudel) suurendada teatavatest kolmandatest riikidest pärit teenuste ja/või kaupade lepingu sõlmimise menetluse käigus pakutud hinda.

*Artikkel 3***Kohaldamisala**

Käesolevat määrust kohaldatakse:

▼B

- a) kui kaubandusvaidluses on tehtud WTO vaidluste lahendamist reguleerivate eeskirjade ja protseduuride käsituslepe (WTO vaidluste lahendamise käsituslepe) alusel otsus, mille kohaselt liit tohib peatada kontsessioonid või muud kohustused, mis on kehtestatud mitmepoolsete kokkulepetega, mida hõlmab WTO vaidluste lahendamise käsituslepe;
- b) kui kaubandusvaidluses on tehtud rahvusvahelise kaubanduskokkuleppe, sealhulgas piirkondliku või kahepoolse kokkuleppe alusel otsus, mille kohaselt liidul on õigus selliste kokkulepetega kehtestatud kontsessioonid või muud kohustused peatada;
- c) kui on vaja tasakaalustada kontsessioone või muid kohustusi, mille aluseks on kaitsemeetmete kohaldamine kolmanda riigi poolt vastavalt WTO kaitsemeetmete lepingu artiklile 8 või kaitsemeetmete eeskirjadele, mis sisalduvad muudes rahvusvahelistes kaubanduskokkulepetes, sealhulgas piirkondlikes või kahepoolsetes kokkulepetes;
- d) juhtudel, kui WTO liige muudab kontsessioone GATT 1994 artikli XXVIII kohaselt ning kompensatsioonimehhanisme ei ole kokku lepitud.

*Artikkel 4***Liidu õiguste rakendamine**

1. Kui on vaja võtta meetmeid liidu huvide kaitseks artiklis 3 osutatud juhtudel, võtab komisjon vastu rakendusakti, millega nähakse ette asjakohased kaubanduspoliitilised meetmed. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 8 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
2. Vastavalt lõikele 1 vastu võetud rakendusaktid peavad vastama järgmistele tingimustele:
 - a) kui kontsessioonid või muud kohustused on peatatud WTO vaidluste lahendamise käsituslepe kohases kaubandusvaidluses tehtud otsuse tulemusena, ei tohi peatatud kontsessioonide või muude kohustuste tase ületada WTO vaidluste lahendamise organi poolt lubatud taset;
 - b) kui kontsessioonid või muud kohustused on peatatud muu rahvusvahelise kaubanduskokkuleppe, sealhulgas piirkondliku või kahepoolse kokkuleppe kohases rahvusvahelises vaidluste lahendamise menetluses saavutatud lahenduse tulemusena, ei tohi peatatud kontsessioonide või muude kohustuste tase ületada kolmanda riigi asjaomaste meetmega kaasnevat olematuks muutmise või vähendamise määra, mille on juhtumiga seoses kindlaks teinud komisjon või mis on selgunud vahekohtumenetluse käigus;
 - c) kui kontsessioone või muid kohustusi tasakaalustatakse rahvusvahelistes kaubanduskokkulepetes sätestatud kaitsemeetmete raames, peavad liidu meetmed olema sisuliselt samaväärsed nende kontsessioonide ja muude kohustuste suhtes kohaldatud kaitsemeetme

▼B

kahjustava tasemega, seda vastavalt WTO kaitsemeetmete lepingu tingimustele või muudes rahvusvahelistes kaubanduskokkulepetes, sealhulgas piirkondlikes või kahepoolsetes kokkulepetes sätestatud kaitsemeetmetele, mille kohaselt vastavat kaitsemeedet kohaldati;

- d) kui kolmanda riigiga peetavas kaubavahetuses tühistatakse kontsessioonid kooskõlas GATT 1994 artikliga XXVIII ja seonduva WTO vaidluste lahendamise käsituseleppega ⁽¹⁾, peavad need kontsessioonid olema sisuliselt samaväärsed asjaomase kolmanda riigi muudetud või tühistatud kontsessioonidega, seda vastavalt GATT 1994 artiklis XXVIII ja seonduvas WTO vaidluste lahendamise käsituseleppes kehtestatud tingimustele.

3. Lõikes 1 osutatud kaubanduspoliitilised meetmed määratakse kindlaks järgmiste kriteeriumide alusel ja võttes arvesse olemasolevat teavet ning liidu üldhuve:

- a) meetme tõhusus selle tagamisel, et kolmandad riigid täidaksid rahvusvahelisi kaubanduseeskirju;
- b) meetme potentsiaal aidata liidus paiknevat ettevõtjaid, kelle jaoks kolmanda riigi meetmed on kahjulikud;
- c) alternatiivsete tarneallikate kättesaadavus vaatlusaluste kaupade või teenuste puhul, et vältida või muuta võimalikult väikseks negatiivne mõju teise etapi tööstuse, avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijate või lõpptarbivate jaoks liidus;
- d) ebaproportsionaalse halduskoormuse ja -kulude ärahoidmine meetmete rakendamisel;
- e) mistahes konkreetne kriteerium, mis võib olla kehtestatud rahvusvahelise kaubanduskokkuleppega seoses artiklis 3 osutatud juhtudega.

Artikkel 5

Kaubanduspoliitilised meetmed

1. Ilma et see piiraks mis tahes rahvusvahelise kokkuleppe kohaldamist, milles liit on lepinguosaline, on kaubanduspoliitilised meetmed, mida kehtestatakse artikli 4 lõike 1 kohase rakendusaktiga, järgmised:

- a) soodustariifide peatamine ja uute tollimaksude kehtestamine või olemasolevate tollimaksude suurendamine, sealhulgas tollimaksude taaskehtestamine enamsoodustusrežiimi alusel kohaldataval tasemel või tollimaksude kehtestamine enamsoodustusrežiimi alusel kohaldatavast tasemest kõrgemal tasemel või mistahes lisamaksu kehtestamine kaupade impordi ja ekspordi puhul;
- b) koguseliste piirangute kehtestamine või piiranguga hõlmatud koguste suurendamine kaupade impordi või ekspordi puhul, seda kas kvootide kehtestamise, impordi- või ekspordilitsentside väljastamise või muude meetmete vahendusel;

⁽¹⁾ Käsituselepe GATT 1994 XXVIII artikli tõlgendamise kohta.

▼B

- c) riigihankevaldkonnas kontsessioonide peatamine kaupade, teenuste või tarnijate suhtes, kasutades selleks:
- i) asjaomas kolmandas riigis asutatud ja sealt juhitud kaubataarnijate ja teenuseosutajate ja/või selliste pakkujate välistamist riigihankemenetluses, kus pakkumuse koguväärtusest üle 50 % moodustavad asjaomast kolmandast riigist pärit kaubad või teenused, ja/või
 - ii) kohustusliku hinnatrahvi kehtestamist asjaomas kolmandas riigis asutatud ja sealt juhitud kaubataarnijate ja teenuseosutajate pakkumuste suhtes ja/või pakkumuse selle osa suhtes, mille moodustavad asjaomast kolmandast riigist pärit kaubad ja teenused.
2. Lõike 1 punkti c alusel vastu võetud meetmetes:
- a) kehtestatakse vastavalt asjaomaste kaupade või teenuste omadustele piirmäärad, mille ületamise korral tuleb kohaldada välistamist ja/või kohustuslikku hinnatrahvi, võttes arvesse asjaomase kaubanduskokkuleppe sätteid ning olematuks muutmise või vähendamise taset;
 - b) määratakse kindlaks kaupade või teenuste sektorid või kategooriad, mille suhtes neid kohaldatakse, samuti mis tahes kohaldatavad erandid;
 - c) määratakse kindlaks avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijad või nende kategooriad, mille on loetellu kandnud liikmesriik, kelle hange on meetmega hõlmatud. Sellise kindlaksmääramise aluseks võetakse asjakohastest avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijate või nende kategooriatest koostatud loetelu, mille esitab iga liikmesriik. Meetmetega tagatakse kontsessioonide või muude kohustuste peatamise asjakohane tase ja õiglane jagunemine liikmesriikide vahel.

*Artikkel 6***Päritolureeglid**

1. Kauba päritolu määratakse kindlaks vastavalt määrusele (EMÜ) nr 2913/92.
2. Teenuse päritolu määratakse kindlaks seda osutava füüsilise või juriidilise isiku päritolu alusel. Teenuse osutaja päritoluriigiks loetakse:
 - a) füüsiliste isikute puhul riik, mille kodanik ta on või kus tal on alaline elamisõigus;
 - b) juriidiliste isikute puhul üks järgmistest:
 - i) kui teenust osutatakse muul viisil kui liidus ärilise kohaloleku kaudu, siis riik, kus ja mille õigusaktide alusel on juriidiline isik moodustatud või muul viisil korraldatud ning mille territooriumil kõnealune juriidiline isik tegeleb olulise äritegevusega;

▼B

- ii) kui teenust osutatakse liidus ärilise kohaloleku kaudu, siis liikmesriik, kus juriidiline isik on asutatud ja mille territooriumil ta tegeleb olulise äritegevusega nii, et tal on selle liikmesriigi majandusega otsene ja toimiv seos.

Esimese lõigu punkti b alapunkti ii kohaldamisel, kui teenust osutav juriidiline isik ei tegele olulise äritegevusega nii, et tal oleks otsene ja toimiv seos tema asukoha liikmesriigi majandusega, siis selliste füüsiliste või juriidiliste isikute päritoluriik, kes seda omavad või kontrollivad.

Teenust osutav juriidiline isik on asjaomasest riigist pärit isikute omandis, kui kõnealusest riigist pärit isikud omavad üle 50 % selle omakapitalist, ning asjaomasest riigist pärit isikute poolt kontrollitav, kui kõnealustel isikutel on volitused nimetada suurem osa tema juhtkonnast või teisiti juriidiliselt juhtida tema tegevust.

*Artikkel 7***Meetmete peatamine, muutmine ja kehtetuks tunnistamine**

1. Kui artikli 4 lõike 1 kohaselt vastuvõetud rakendusakti tulemusena on asjaomane kolmas riik nõus pakkuma liidule piisavat ja proportsionaalset kompensatsiooni juhtudel, millele osutatakse artikli 3 lõike 1 punktides a ja b, võib komisjon kompensatsiooniperioodiks kõnealuse rakendusakti kohaldamise peatada. Otsus peatamise kohta tehakse kooskõlas artikli 8 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Komisjon tunnistab artikli 4 lõike 1 kohaselt vastuvõetud rakendusakti kehtetuks, kui tekib mistahes järgnevalt kirjeldatud olukord:

- a) kui kolmas riik, kelle puhul vaidluste lahendamise menetluse käigus leiti, et tema kehtestatud meetmed rikuvad rahvusvahelisi kaubanduseeskirju, hakkab neid eeskirju täitma või juhul kui mõnel muul viisil jõutakse vastastikku rahuldava lahenduseni;
- b) kontsessioonide või muude kohustuste tasakaalustamise korral, kui seda tehakse kolmanda riigi võetud kaitsemeetmele reageerimiseks olukorras, kus kaitsemeede tühistatakse, kus kaitsemeede aegub või juhul kui asjaomane kolmas riik nõustub pakkuma liidule piisavat ja proportsionaalset kompensatsiooni pärast seda, kui artikli 4 lõike 1 kohane rakendusakt on vastu võetud;
- c) kui WTO liige muudab kontsessioone, milles on kokku lepitud GATT 1994 artikli XXVIII raames, siis kui asjaomane kolmas riik nõustub pakkuma liidule piisavat ja proportsionaalset kompensatsiooni pärast seda, kui artikli 4 lõike 1 kohane rakendusakt on vastu võetud.

Esimeses lõigus osutatud otsus kehtetuks tunnistamise kohta tehakse kooskõlas artikli 8 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

▼B

3. Kui käesoleva määruse kohaselt vastuvõetud kaubanduspoliitilisi meetmeid on vaja kohandada võttes arvesse artikli 4 lõikeid 2 ja 3, võib komisjon teha asjakohaseid muudatusi kooskõlas artikli 8 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

4. Nõuetekohaselt põhjendatud tungivalt kiireloomulistel juhtudel, mis on seotud kolmanda riigi asjaomase meetme kehtetuks tunnistamisega või sellise meetme muutmisega, võtab komisjon vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid, millega artikli 4 lõike 1 kohaselt vastuvõetud rakendusakt peatatakse, muudetakse või tunnistatakse kehtetuks vastavalt käesolevas artiklis sätestatule ja artikli 8 lõikes 3 osutatud menetluse kohaselt.

*Artikkel 8***Komiteemenetlus**

1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 3286/94 alusel asutatud komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 artikli 3 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes selle artikliga 5.

*Artikkel 9***Teabe kogumine**

1. Käesoleva määruse kohaldamisel kogub komisjon teavet ja arvamusi liidu majandushuvide kohta seoses konkreetsete kaupade, teenuste või sektoritega, avaldades selleks teateid *Euroopa Liidu Teatajas* või kasutades muid sobivaid üldkasutatavaid kommunikatsioonivahendeid, täpsustades sealjuures ajavahemiku, mille jooksul teave tuleb esitada. Komisjon võtab esitatud teabe arvesse.

2. Käesoleva määruse alusel saadud teavet kasutatakse ainult selleks, milleks seda nõuti.

3. Euroopa Parlament, nõukogu, komisjon, liikmesriigid ega nende vastavad ametnikud ei avalda teabe andja eriloata käesoleva määruse alusel saadud mis tahes konfidentsiaalset teavet.

▼B

4. Teabe andja võib taotleda, et edastatud teavet käsitataks konfidentsiaalsena. Neil juhtudel tuleb taotlusele lisada mittekonfidentsiaalne kokkuvõtte teabest, milles esitatakse see teave üldistatuna, või põhjendus, miks teavet ei saa kokkuvõtlikult esitada.

5. Kui selgub, et konfidentsiaalsusetaotlus ei ole põhjendatud, ning kui teabe andja kas ei soovi teavet avalikustada või ei luba seda üldsõnalises või kokkuvõtlikus vormis avaldada, võib kõnealuse teabe jätta arvesse võtmata.

6. Lõiked 2–5 ei takista liidu institutsioonidel ja liikmesriikide ametiasutustel üldise teabe avalikustamist. Sellise avalikustamise puhul tuleb arvesse võtta asjaomaste poolte õigustatud huvi, et ei avaldataks nende ärisaladusi.

*Artikkel 10***Läbivaatamine**

1. Hiljemalt kolm aastat pärast käesoleva määruse alusel esimese rakendusakti vastuvõtmist, või hiljemalt 18. juulil 2019 peab komisjon vaatama läbi käesoleva määruse kohaldamisala, eriti seoses võimalike vastuvõetavate kaubanduspoliitiliste meetmetega, samuti selle rakendamise ning selle kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande esitama.

2. Olenemata lõikest 1 teostab komisjon läbivaatamise, mille eesmärk on kaaluda täiendavaid käesoleva määruse kohaseid kaubanduspoliitilisi meetmeid, millega peatatakse kontsessioone või muid kohustusi teenustekaubanduse valdkonnas. Komisjon uurib muu hulgas järgmisi aspekte:

- a) rahvusvahelised arengud seoses teenustekaubanduse üldlepingu (GATS) kohaste muude kohustuste peatamisega;
- b) liidusisesed arengud teenustesektorit käsitlevate ühiseeskirjade vastuvõtmise alal;
- c) võimalike täiendavate kaubanduspoliitiliste meetmete tõhusus liidu rahvusvahelistest kaubanduskokkulepetest tulenevate õiguste jõustamise vahendina;
- d) võimalike täiendavate, teenuseid ühetaoliselt ja tõhusalt mõjutavate kaubanduspoliitiliste meetmete praktikasse rakendamise tagamiseks kasutatavad mehhanismid, ja

▼ B

e) tagajärjed käesoleva määruse kohaste rakendusaktide vastuvõtmise ajal liidus tegutsevate teenuseosutajate jaoks.

Komisjon teeb oma esialgse hinnangu Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavaks hiljemalt 18. juulil 2017.

▼ M1

▼ B

Artikkel 12

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Komisjoni avaldus

Komisjon tervitab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse vastuvõtmist, milles käsitletakse liidu õiguste rakendamist rahvusvaheliste kaubanduseeskirjade kohaldamisel ja jõustamisel ning millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 3286/94.

Nimetatud määruse kohaselt on komisjonil õigus võtta vastu rakendusakte teatavates eriolukordades, lähtudes objektiivsetest kriteeriumidest ja alludes liikmesriikide kontrollile. Seda õigust kasutades kavatseb komisjon tegutseda vastavalt käesolevale deklaratsioonile.

Rakendusaktide eelnõusid ette valmistades korraldab komisjon ulatuslikud konsultatsioonid, tagamaks, et kõiki asjakohaseid huve võetakse nõuetekohaselt arvesse. Nende konsultatsioonide kaudu loodab komisjon saada panust erasektori sidusrühmadelt, keda mõjutavad kolmandate riikide meetmed või võimalikud liidu kehtestatavad kaubanduspoliitilised meetmed. Samuti loodab komisjon, et oma sõna ütlevad sekka ka avaliku sektori asutused, kes peaksid osalema võimalike liidu kehtestatavate kaubanduspoliitiliste meetmete rakendamisel. Riigihangete valdkonna meetmete puhul võetakse rakendusaktide eelnõude ettevalmistamisel nõuetekohaselt arvesse eelkõige liikmesriikide ametiasutuste seisukohti.

Komisjon tunnistab, et on oluline, et liikmesriigid saaksid õigeaegselt teavet, kui komisjon kaalub kõnealuse määruse alusel rakendusaktide vastuvõtmist, sest nii oleks liikmesriikidel võimalik osaleda täielikult informeerituna otsuste tegemises, ning komisjon astub samme selle eesmärgi saavutamiseks.

Komisjon kinnitab, et ta edastab viivitamata parlamendile ja nõukogule rakendusaktide eelnõud, mis ta esitab liikmesriikide komiteele. Samuti edastab ta rakendusaktide lõplikud eelnõud pärast komitee arvamuse saamist viivitamata parlamendile ja nõukogule.

Komisjon hoiab parlamenti ja nõukogu korrapäraselt kursis rahvusvaheliste arengutega, mis võivad viia olukorrani, kus on vaja määruse alusel meetmeid kehtestada. Seda tehakse nõukogu ja parlamendi vastutavate komiteede/komisjonide kaudu.

Komisjon väljendab heameelt parlamendi kavatsuse üle edendada struktureeritud dialoogi vaidluste lahendamise ja täitemeetmete valdkonnas ning osaleb täiel määral vastutava parlamendikomisjoniga selle üle peetaval aruteludel, et vahetada arvamusi kaubandustülide ja täitemeetmete küsimuses, sealhulgas seoses nende mõjuga liidu tööstusele.

Komisjon kinnitab ka, et ta peab väga tähtsaks tagada, et määrus oleks tulemuslik ja tõhus vahend liidu rahvusvahelistest kaubanduslepingutest tulenevate õiguste jõustamisel, sealhulgas teenuskaubanduse valdkonnas. Seepärast vaatab komisjon vastavalt määruse sätetele üle artikli 5 reguleerimisala, et see hõlmaks täiendavaid teenuskaubandust käsitlevaid kaubanduspoliitilisi meetmeid, niipea, kui selliste meetmete teostatavuse ja mõjukuse tagamiseks vajalikud tingimused on olemas.